

Överklagan över detta beslut har inte kommit in till Länsstyrelsen. 930603/06 Enligt sändlista

delg. d 5/5-10/5-93

Inrättandet av naturreservatet Svalgarn i Upplands-Bro kommun

(3 bilagor)

UPPGIFTER OM NATURESERVATET

Namn	Svalgarn
Kommun	Upplands-Bro
Registerområde	Upplands-Bro kommun
Läge	Ekonomiska kartan, blad nummer 107 99 och 117 09. Reservatet ligger i Norra Björkfjärden, 38 km nordväst om Stockholms centrum
Gräns	Innerkanten av linjen på bifogade karta (bilaga 1).
Fastigheter	del av Ålbrunna 2:2, 3:2
Markägare	Enskild
Area	Ca 25 hektar
därav landarea	Ca 25 hektar
Naturvårdsförvaltare	Upplands-Bro kommun

BESKRIVNING AV RESERVATET

Reservatet utgörs av en moräntäckt, långsmal ö i Norra Björkfjärden. Vegetationen består i huvudsak av barrskog av frisk ristyp. Barrskogen har delvis naturskogskaraktär med gamla träd, lågor och torrträd. Runt stränderna finns alstrandskog. En mindre f.d. åker finns på ön.

På Svalgarn har flera skyddsvärda svamparter noterats. Mossfloran och insektslivet hyser såvitt känt inga hotklassade arter men är av visst intresse. Av skyddsvärt djurliv kan i övrigt nämnas häckande fiskgjuse.

För en mera uttömmande beskrivning över öns natur hänvisas till skötselplanen, bilaga 2.

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
08-785 51 13

1993-05-03

231-1992-10425

ÄRENDETS BEREDNING

Upplands-Bro kommun tog 1992 initiativ till överläggningar med markägaren i syfte att undersöka möjligheterna att skydda området. Kommunen, Stockholms läns landsting och staten ställde gemensamt medel till en intrångsersättning till förfogande.

Området omfattas av naturresurslagens bestämmelser enligt 3 kapitlet med hänsyn till områdets samlade natur-, kultur och friluftslivsvärden. Svalgarn ingår också i ett område av riksintresse för det rörliga friluftslivet enligt 2 kapitlet naturresurslagen. I kommunens översiktsplan, antagen den 8 april 1991, anges området som värdefull natur. I översiktsplanen finns således stöd för att området inrättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har samrått med markägaren, Upplands-Bro kommun, Stockholms läns landsting, Naturvårdsverket samt Skogsvårdsstyrelsen, vilka alla tillstyrkt förslaget.

GRUND FÖR BESLUTET

Områdets naturskogsliknande barrskog med skyddsvärt växt- och djurliv är av stort värde från naturvårdssynpunkt.

Området har också betydelse för det rörliga friluftslivet, i första hand båtlivet.

Mot bakgrund av detta är det motiverat att området utgör naturreservat.

LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) förklarar Länsstyrelsen det område som markerats på bifogade karta som naturreservat.

NATURRESERVATETS NAMN skall vara SVALGARN

ÄNDAMÅLET MED RESERVATET skall vara att bevara ett naturskogsliknande område med dess skyddsvärda växt- och djurliv. Området skall vara tillgängligt för friluftslivet.

Vid eventuella konflikter mellan friluftslivet och områdets naturvärden skall naturvärdena prioriteras.

ÄNDAMÅLET SKALL TRYGGAS genom att:

- barrskogen i reservatet lämnas för fri utveckling,
- reservatet hålls fritt från anläggningar.

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
08-785 51 13

1993-05-03

231-1992-10425

RESERVATSFÖRESKRIFTER

För att trygga ändamålet med reservatet förordnar Länsstyrelsen med stöd av 8-10 §§ naturvårdslagen (1964:822) samt 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) att nedan angivna föreskrifter skall gälla inom reservatet.

A. Föreskrifter med stöd av 8§ naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som kan förändra områdets topografi som att gräva, spränga, schakta, dika, utfylla, tippa eller utföra annan mekanisk markbearbetning,
2. anordna upplag annat än i samband med områdets skötsel,
3. anlägga campingplats, tältplats eller liknande,
4. uppföra byggnad eller anläggning utöver planerad ekonomibygnad för djurhållningen,
5. inom zon I (se bilaga 1) avverka eller skada levande eller döda träd eller utföra andra skogliga åtgärder såsom plantering, röjning eller gallring,
6. inom zon II (se bilaga 1) ta upp kalhyggen. Skogen inom zon II får avverkas genom gallring,
7. använda kemiska bekämpningsmedel eller konstgödselmedel,
8. plantera ut växter eller djurarter som är främmande för svensk natur.
9. hålla betesdjur utanför markerat betesområde (bilaga 1).

Utan Länsstyrelsens tillstånd är det vidare förbjudet att

10. anlägga stig eller annan anordning för friluftslivet.

Föreskrifterna ovan skall inte utgöra hinder mot utförande av de åtgärder som är nödvändiga i samband med områdets skötsel och som anges i bifogad skötselplan (bilaga 2).

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
08-785 51 13

1993-05-03

231-1992-10425

B. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägaren, arrendator och andra innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet:

- utmärkning av reservatets gränser samt uppsättning av informationsskyltar och övriga upplysningsskyltar,
- utmärkning av stig för friluftslivets behov.

C. Föreskrifter med stöd av 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver föreskrifter och förbud i lagar och författningar är det förbjudet att:

1. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning t.ex. genom att gräva, borra, rista, spränga eller måla,
2. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen i övrigt genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller att bortta vedlevande svampar,
3. störa djurlivet (t ex genom att klättra i boträd, fånga eller döda däggdjur, fåglar, krä- och groddjur),
4. medföra hund eller katt som inte är kopplad,
5. tälta,
6. göra upp öppen eld,
7. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt eller därmed jämförlig anordning,

D. Föreskrifter med stöd av 9 § naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

1. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogade skötselplan (bilaga 2). Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen.
2. Naturvårdsförvaltaren skall vara Upplands-Bro kommun.

Miljövårdsenheten
Björn Carlberg
08-785 51 13

1993-05-03

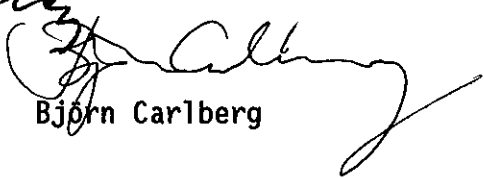
231-1992-10425

Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen och markägaren.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och naturresursdepartementet, se bilaga 3.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit Länsöverdirektör Birgitta Isaksson Pérez, beslutande, miljövårdsdirektör Svante Pekkari, länsarkitekt Eva Gyllensvärd, länsantikvarie Jan-Bertil Schnell, läns-assessor Ann-Charlotte Ölund samt byrådirektör Björn Carlberg, föredragande.

Birgitta Isaksson Pérez

Björn Carlberg

BILAGOR

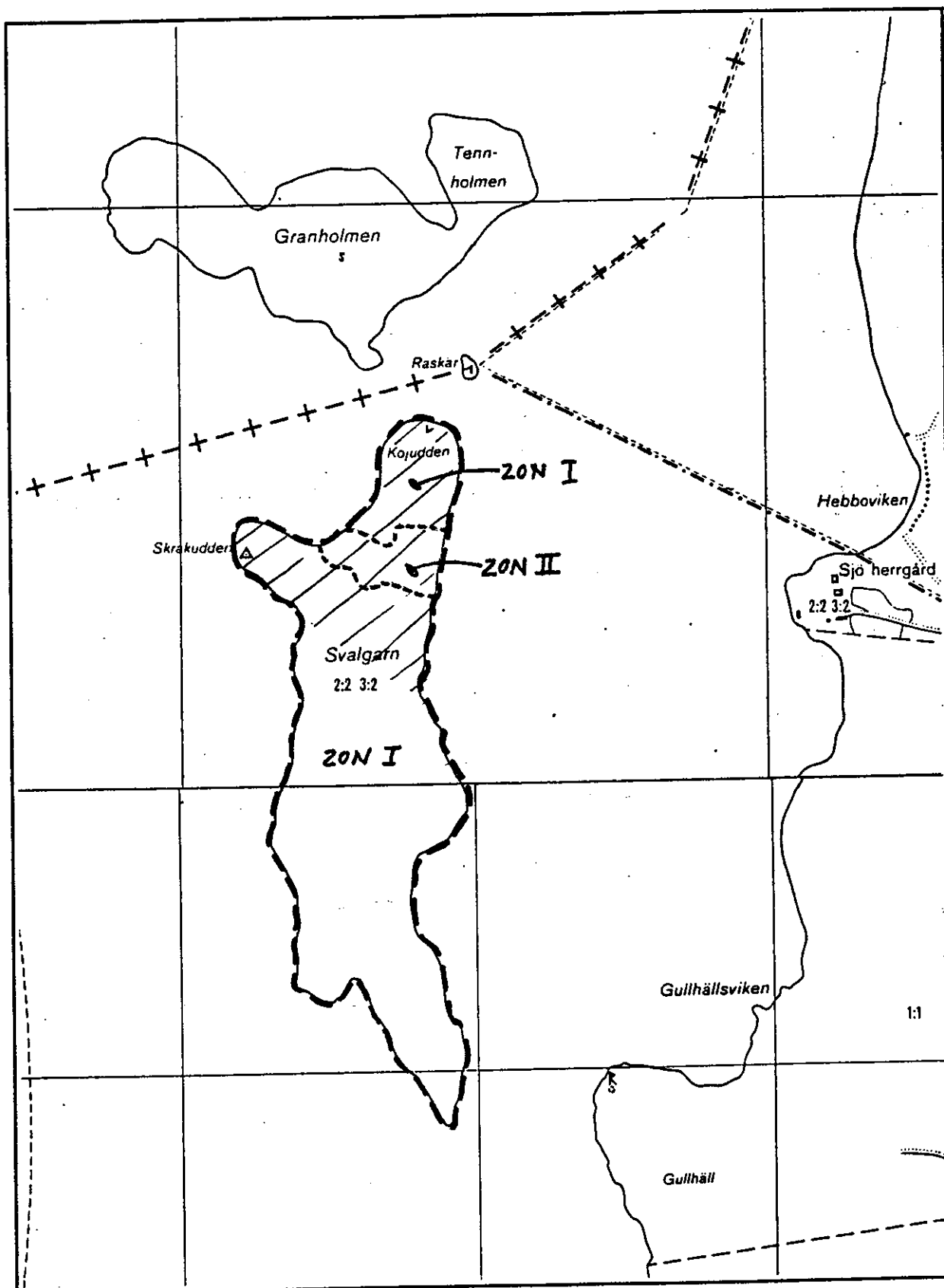
Reservatskarta
Skötselplan
Hur man överklagar

Bilaga 1
Bilaga 2
Bilaga 3

SÄNDLISTA

Naturresevatet Svalgarn

Beslutskarta

- - - - - RESERVATSGRÄNS
 // // // // // BETESOMRÅDE

Utdrag ur ekonomiska kartan
Skala 1:10 000

**SKÖTSELPLAN FÖR
NATURRESERVATET
SVALGARN**

Upplands-Bro kommun

Naturvårdsförvaltare är Upplands-Bro kommun. Planen är fastställd den 3 maj 1993 av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Fastställelsen omfattar inte den ekonomiska utredningen

FÖRORD

Föreliggande skötselplan har tagits fram inför inrättandet av naturreservatet Svalgarn.

Skötselplanens olika mål skall gälla för överskådlig framtid medan åtgärderna avser den närmaste tiden. Dessa kan dock ändras under förutsättning att de åsatta målen fortfarande nås.

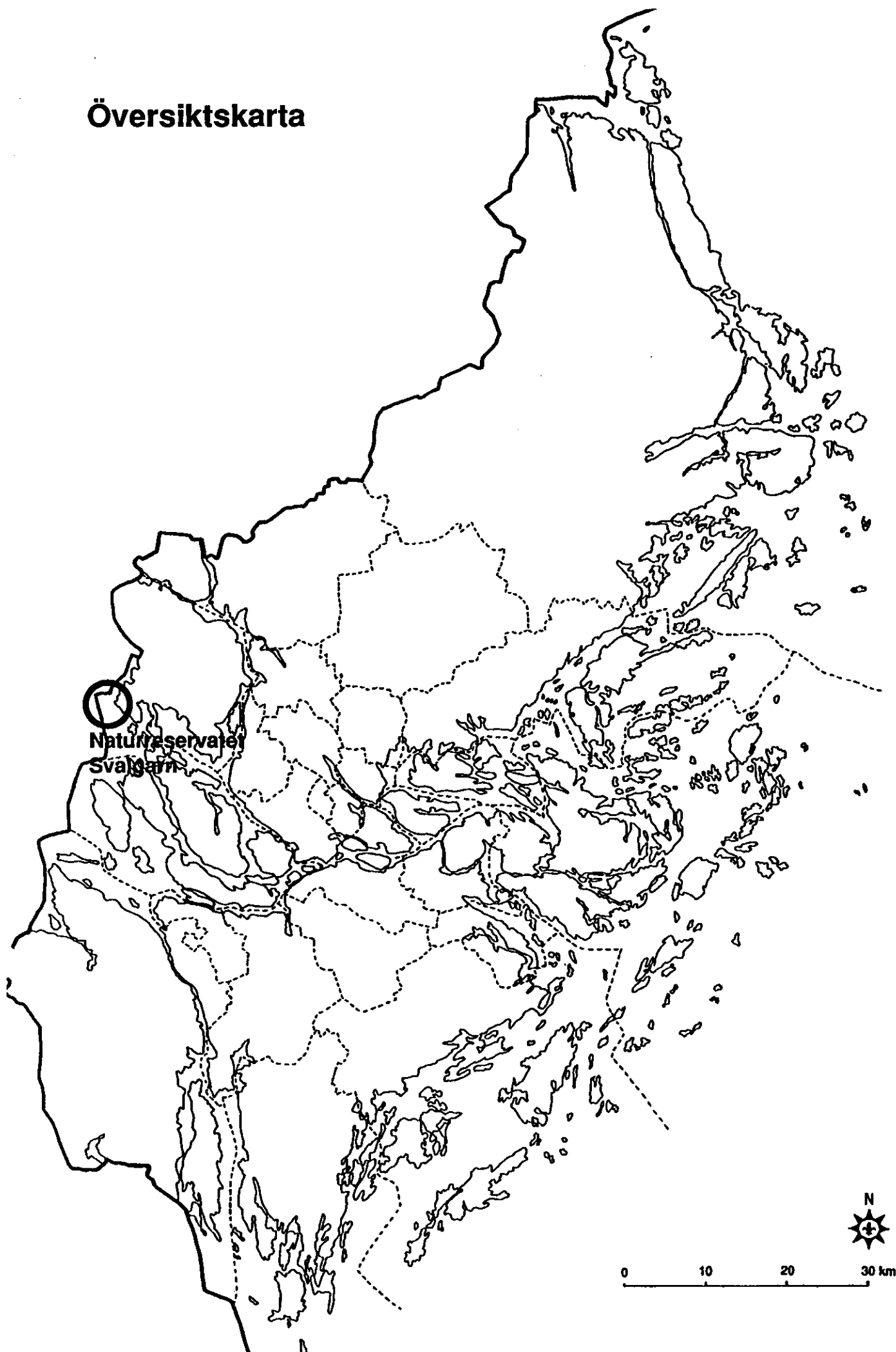
Planen är uppdelad i en **ALLMÄN DEL** som beskriver områdets nuvarande förhållanden och en **PLANDEL** som lägger fast reservatets framtida disposition.

Skötselplanen är fastställd av Länsstyrelsen i Stockholms län den 3 maj 1993 efter samråd med markägaren, Upplands-Bro kommun, Stockholms läns landsting, Naturvårdsverket och Skogsvårdsstyrelsen.

Bilaga 2:1 Skötselplanekarta

Översiktskarta

I ALLMÄN BESKRIVNING

1. ADMINISTRATIVA DATA

Naturresevatets namn	Svalgarn
Objektnummer	
Beslutsdatum	1993-05-03
Kommun	Upplands-Bro
Registerområde	Upplands-Bro kommun
Fastighet	del av Ålbrunna 2:2, 3:2
Lägesbeskrivning	Ekonomiska kartan blad nr 107 99 och 117 09. Reservatet ligger i Norra Björkfjärden, 38 km nordväst om Stockholms centrum
Area	Ca 25 hektar
därav landarea	Ca 25 hektar
Markägare	Enskild
Naturvårdsförvaltare	Upplands-Bro kommun

2. GRUND FÖR BESLUTET

Grund för beslutet samt föreskrifter återfinns i Länsstyrelsens beslut, dnr 231-1992-10425

3. ÖVERSIKTLIG BESKRIVNING AV BEFINTLIGA FÖRHÅLLANDEN

3.2 Naturförhållanden

Svalgarn ligger i norra delen av Norra Björkfjärden. Ön består av en långsträckt moräntäckt höjdrygg som höjer sig ca 25 meter över Mälarens yta.

Berggrunden utgörs av pegmatiter med inneslut-

ningar av gnejsgranit. Större delen av berggrunden överlagras av svallad morän, som inom vissa partier är blockrik. Den forna åkermarken på öns norra del utgörs av lera. Öns centrala delar markeras av en tydlig bergskam med anslutande hållar.

Vegetationen består av blåbärsgranskog, hållmarkstallskog och alstrandskogar, varav de förstnämnda dominerar. De grandominerade områdena ger ett förhållandevis orört intryck och träden har i många fall en relativt hög ålder. Barrskogen hyser många döda träd och vindfällen samt spärrkroniga träd. I buskskiktet förekommer enar, oftast döda eller döende. Fältskiktet består bl.a. av blåbär, lingon, kruståtel, vårfryle, ekorrbär, linnea och flenört.

Lövträdsinslaget är relativt stort inom vissa delar av ön. Trädskiktet består i de lövrika delarna av al, björk, alm och ask, och buskskiktet av getapel, måbär, hallon, apel, hagtorn, hägg, brakved och vinbär. Vissa getapel- och hagtornsbuskars höjd och diameter är imponerande; de största når en höjd av bortåt tio meter. Fältskiktet består på de rikare delarna av nattviol, vitsippa, lundgröe, kvanne, frossört och gullviva. Strandalskog omger stora delar av ön.

Ett antal skyddsvärda vedsvampar har rapporterats från Svalgarn.

Fiskgjuse häckar på Svalgarn. Observationer av orre och skogsduva finns också noterade. I övrigt torde ön ha ett för regionen normalt djurliv. Förutsättningarna för vissa arter vars fortbestånd gynnas av god tillgång på död ved, t.ex. hackspettar, torde vara goda.

3.3 Pågående markanvändning

Skogsbruk har inte bedrivits i sen tid på ön. Betesdrift förekom enligt uppgift senast på fyrtiotalet.

3.5 Anordningar för friluftslivet

Inga anordningar finns iordningsställda för friluftslivet.

3.6 Slitage- och störningskänslighet

Reservatet är inte särskilt slitage- eller störningskänsligt. Vid ett mycket hårt besöksstryck finns möjligen risk för vissa markskador och störning av fågellivet.

3.7 Tillgänglighet

Området nås med egen båt eller över isen vintertid.

3.9 Byggnader

Byggnader saknas inom reservatet. En husgrund vittnar om tidigare bebyggelse.

II **PLANDEL**

1. **DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK**

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatets skötsel skall vara att bevara reservatets naturskogsliknande skog. Skogen i huvuddelen av området skall lämnas för fri utveckling. Inga anordningar skall iordningställas för friluftslivet.

1.2 Hävd av skogsmarken

1.2.1 Mål och riktlinjer

Skogsmarken i zon I skall lämnas för fri utveckling.

I zon II får avverkning genom gallring utföras. Kalhuggning är dock förbjuden.

Enligt reservatsbeslutet får betesdrift förekomma i markerad del av reservatet.

1.3 Hävd av jordbruksmarken

1.3.1 Mål och riktlinjer

Den f d åker som finns på ön får betas tillsammans med skogen på reservatets norra del enligt markering på kartan i reservatsbeslutet.

Stängsel skall förses med genom- eller över-

gångar.

En ekonomibyggnad för betesdjuren får uppföras vid markerad plats på skötselplanekartan, bilaga 2:1.

1.4 Jakt och fiske

Jakt och fiske är inte reglerat i reservatsbestämmelserna och bedrivs enligt gällande regler.

2. ANORDNINGAR FÖR FRILUFTSLIVET

2.1 Övergripande mål

Inga anläggningar för allmänhetens friluftsliv skall iordningställas.

2.2 Generella riktlinjer och åtgärder

2.2.1 Tillgänglighet

Förändring av tillgängligheten behöver för närvarande inte ske. En strövstig för allmänheten kan märkas ut efter medgivande från Länsstyrelsen och efter samråd med markägaren om det behövs av t.ex. slitageskäl.

2.2.2 Renhållning

Sopmajor behövs inte i reservatet. Naturvårdsförvaltaren skall tillse att området städas vid behov.

2.2.4 Information

Information om reservatet skall finnas på informationsskyltar, som framställs efter Naturvårdsverkets anvisningar.

2.2.5 Utmärkning av reservatets gräns

Reservatets gränser skall märkas ut enligt svensk standard (SIS 15 03 22) och enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Utmärkning av gränsen mellan zon I och II skall ske av naturvårdsförvaltaren i samråd med markägaren.

3. NATURVÅRDSFÖRVALTNING

3.1 Naturvårdsförvaltare

Upplands-Bro kommun skall vara naturvårdsförvaltare. Vid förvaltningen skall samråd fortlöpande äga rum med Länsstyrelsen och markägaren.

3.2 Tillsyn

Naturvårdsförvaltaren skall ombesörja tillsynen av reservatet.

4. DOKUMENTATION

Dokumentation av värdefull flora och fauna bör ske med vissa intervall för att följa områdets utveckling mot allt mer naturskogslika förhållanden. I synnerhet gäller detta förekomsten av vedsvampar. Området kan eventuellt vara lämpligt som referenslokal för länets miljöövervakningsprogram.

5. FINANSIERING AV NATURVÅRDSFÖRVALTNINGEN

5.1 Finansieringsplan

Staten genom Naturvårdsverket (vårdanslaget) står för kostnader för utmärkning av reservatets gränser, information, samt material till stängsel för betesdjuren.

Upplands-Bro kommun står för kostnaderna för tillsyn.

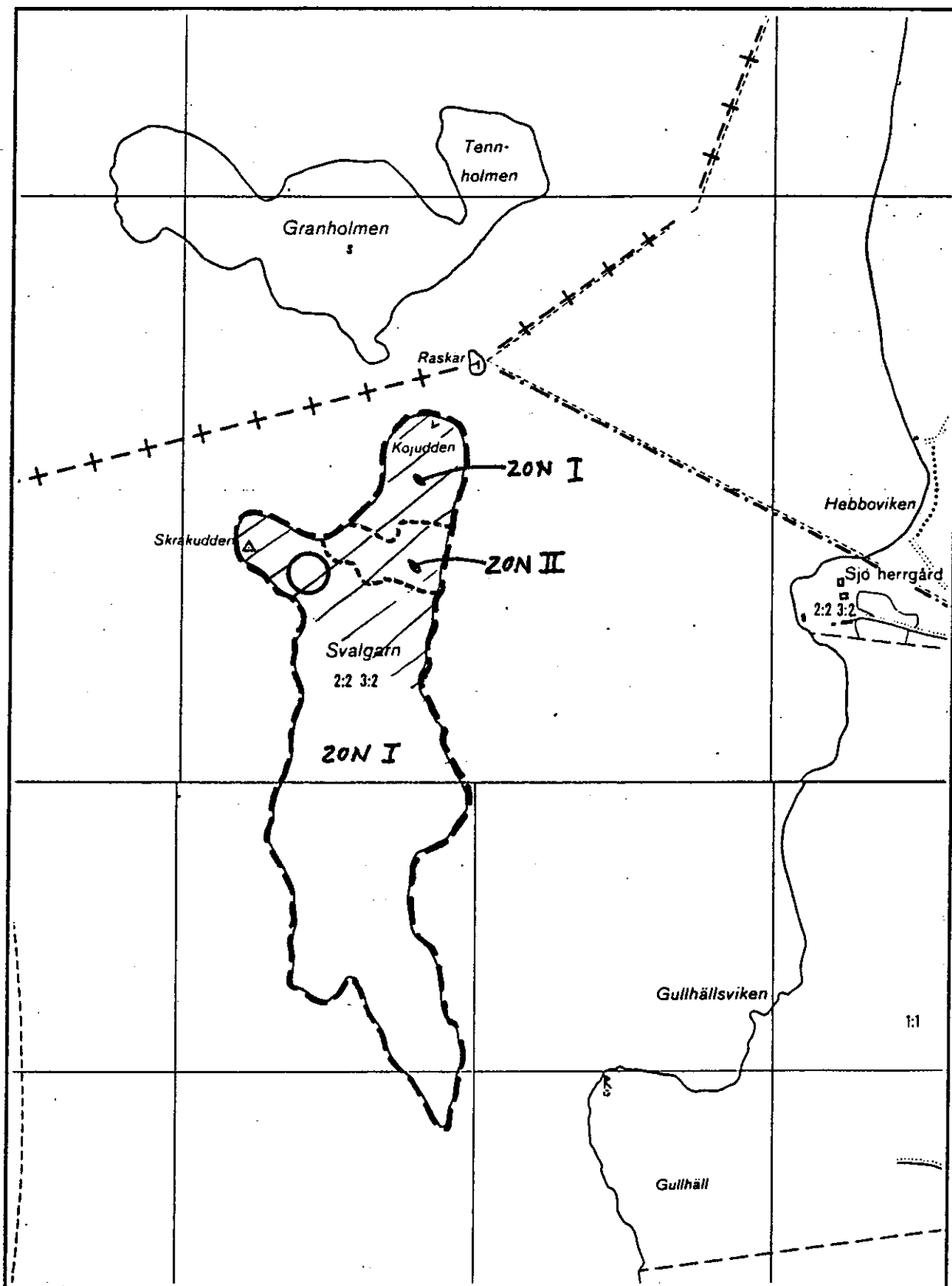
Markägaren står för uppsättning och underhåll av stängslet samt alla övriga kostnader för betesdjuren.

5.2 Ekonomisk utredning (undantas från fastställelse)

Åtgärd	Kostnad 1992/1993	Årlig kostnad
Informationsskyltar	3 000	100
Stängsel	5 000	-
Tillsyn	2 000	2 000
Totalt	10 000	2 100

Naturresevatet Svalgarn

Skötselplanekarta

- RESERVATSGRÄNS
- BETESOMRÅDE
- PLATS FÖR EKONOMIBYGGNAD

Utdrag ur ekonomiska kartan
Skala 1:10 000